

‘Biobased bouwproducten als gemeengoed positioneren’

Het creëren van vijf regionale biobased ketens. Het is de ambitie van het innovatieproject Biofunctionals. Half november vond vanuit het werkpakket ‘Bouw’ een workshop plaats over de kansen en uitdagingen bij biobased bouwen. De conclusie? Zowel marktpartijen als gebouw eigenaren zien in toenemende mate ruimte voor de opname van biobased producten in de gebouwomgeving.

Biofunctionals is een uit het Pieken in de Delta-programma komend innovatieproject, gefinancierd door bedrijven en overheden. Het vindt plaats onder de vlag van Biobased Innovations een clusteringsprogramma dat heeft geleid tot de huidige Biobased Delta. In totaal zijn bij Biofunctionals bijna dertig midden- en kleinbedrijven betrokken. Doel van Biofunctionals is om met de benutting van agro-reststromen biobased halffabricaten en grondstoffen toe te kunnen leveren aan de papier-, bouw-, textiel-, kunststof- en agrochemicaliën-industrie. Zo moeten vijf nieuwe biobased ketens ontstaan. Tot voor kort werd er weinig aandacht besteed aan de waarde van deze biobased reststromen. Het werd gezien als kostenpost waar een ondernemer het liefst kostenneutraal vanaf wilde. Inmiddels is mede door Biofunctionals in West-Brabant breedschalig de overtuiging aanwezig dat reststromen geld kunnen opleveren.

Launching customers

Als onderdeel van Biofunctionals vond zoals gezegd half november een workshop over biobased bouwen plaats. In de Bossche De Gruyter fabriek (ViBa Expo) presenteerden partijen uit de gehele bouwkolom hun ideeën over deze nieuwe thematiek. ‘Het is een uitdaging om met biobased bouwen te beginnen’, opende Henk Seffelaar van bouwbedrijf Rasenberg Holding dat nauw bij Biofunctionals is betrokken. ‘Wij hebben de afgelopen jaren hard gewerkt aan het vormen van nieuwe regionale ketens. Het is ook noodzaak. Veertig procent van het energieverbruik in Nederland vindt in de gebouwde omgeving plaats en vijftig procent van het materiaalverbruik ook. Het is toch niet meer dan logisch om juist in de gebouwde omgeving voor biobased (bouw)producten te kiezen? Onze ambitie is daarom niets minder dan om als uitvloeisel van

Biofunctionals binnen afzienbare tijd biobased bouwmaterialen in bestekken en in bouwmarkten te krijgen. Deze workshop brengt market pull en technology push bij elkaar.’

Een van de meest voor de hand liggende launching customers als het gaat om biobased bouwproducten is vanzelfsprekend de Rijksoverheid. ‘Er zijn kansen te over om biobased bouwproducten toe te laten passen in overheidsgebouwen’, stelde Loes van Rijnsbergen van het Commando Dienstencentra van het ministerie van Defensie. Het CDC ondersteunt wereldwijd de Nederlandse krijgsmacht met onder meer de huisvesting. ‘Vandaag de dag besteden het ministerie vijftig procent van haar inkopen innovatief aan en vijftien procent traditioneel. Wij willen toegroeien naar een niveau waarbij wij vijftien procent innovatief aanbesteden. Ik zie bij beide methodes kansen voor biobased bouwproducten. Bij traditionele aanbesteden kun je door contact met de voortschrijvende ontwerpers van het ministerie – de personen die de bestekken schrijven – met je productnaam in het bestek komen. Bij innovatief aanbesteden kun je door direct contact te leggen met aannemende partijen je product in een project laten gebruiken. Het credo is dus zoek de overheid op als je in gebouwen wilt terugkomen, maar zoek juist ook de marktpartijen op; de mens maakt het verschil.’

Woningcorporatie

Naast de Rijksoverheid deed ook Aedes een duit in het zakje tijdens de Biofunctionals-workshop. De woningcorporatiekoepel – wiens leden verantwoordelijk zijn voor 2,4 miljoen van de 6,5 miljoen in Nederland staande woningen – stelde uit monde van Joost Ossevoort vooral kansen te zien via ketensamenwerking. ‘Door te clusteren en allianties te sluiten met bouwbedrijven is het zeer goed mogelijk

om biobased bouwproducten in huurwoningen van Aedes te krijgen. Juist omdat duurzaam inkopen in het corporatielandschap in toenemende mate aan belang wint’; slim samenwerken biedt kansen! Namens Orga Architecten – een pionier in biobased architectuur en branding – liet Daan Bruggink in een energerende presentie zien dat de weg naar biobased bouwen onomkeerbaar is. ‘Voor ons als architect, maar ook voor alle andere bedrijven in de bouwkolom geldt dat als er voor een probleem een betere oplossing is, dan heeft de natuur deze meestal al gevonden. De keuze voor biobased is dus volkomen logisch.’

Orga Architecten is een van de exposanten op het Biobased Materials Paviljoen in het Rotterdamse Innovatiecentrum Duurzaam Bouwen. ‘Wij zijn ook betrokken bij de Wijk van Morgen in Heerlen waar zo veel mogelijk duurzame energiesystemen en natuurlijke materialen worden toegepast. Je moet als bedrijf namelijk naar buiten treden en zorgen dat je met biobased bouwproducten zichtbaar bent. Dit soort projecten bieden daar de kans toe. Uiteindelijk moeten wij met zijn allen biobased bouwen als gemeengoed weten te positioneren.’ En de leuke afsluitende quizvraag van Bruggink? ‘Wat is de ultieme biobased gebouwschil? De iglo!’ Tijdens de workshop presenteerden diverse bedrijven ook hun biobased producten. Zo presenteerde Daan van Rooijen van Kiem zijn biocomposieten die hij vergeleek met staal en overige kunststoffen. Johan Groenewegen van Nova Lignum toonde de biobased gevelbekleding van het bedrijf. Leon Joore mocht, als projectcoördinator, de diverse prototypematerialen van Nova Lignum en Kiem op de ViBa Expo onthullen. Rasenberg had het materiaal van Nova Lignum daarbij al verwerkt tot een prototype product van een biobased brugdek waarmee een nieuwe cross-over ontstond.